

หันมามองอีกด้านของอีอีซี

สมหมาย
ภาณี

ท่านผู้อ่านคงรู้จักหรือได้ยินโครงการอีอีซี หรือ เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) กันบ้าง เพราะทุกวันนี้สื่อต่างๆ ก็พูดกันแต่เรื่องนี้ อย่างน้อยคนไทย 43% ต้องได้ยินได้ฟังโครงการอีอีซีนี้ ซึ่งศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ได้เปิดเผยผลสำรวจเมื่อเร็วๆ นี้ สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ 56.90% ไม่เคยรับรู้หรือได้ยินโครงการนี้ และคนที่เคยรับรู้ก็รู้จักโครงการนี้พอสมควร ส่วนใหญ่เห็นว่าดีและจะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศไทย โดยจะช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตและรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ เห็นว่าคนไทยจะได้มีงานทำ

ขนาดท่านนายกรัฐมนตรีเอง เมื่อประมาณ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา (ประมาณวันที่ 8 มิถุนายน 2561) ได้กล่าวผ่านรายการศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนว่า ผลที่จะได้รับจากโครงการอีอีซีนี้ จะทำให้มีการจ้างงานหลายหมื่นอัตราในหลายสาขาอาชีพ จะมีการใช้วัตถุดิบในประเทศกว่า 5 หมื่นล้านบาทต่อปี จะมีการส่งออกสร้างรายได้เข้าประเทศกว่า 7 หมื่นล้านบาทต่อปี หากมองย้อนไปเมื่อ 30 ปีที่ผ่านมาไทยเรามียุค “โชติช่วงชัชวาล” เพราะได้มีการนำก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทยมาใช้ ตอนนี้มีอีอีซีเข้ามาทดแทน อีก 3 ปีข้างหน้าก็จะเริ่มทยอยเห็นผล

เมื่อโครงการนี้เป็นโครงการที่รัฐบาลเร่งผลักดันกันอย่างเต็มที่ นักลงทุนทั้งไทยและต่างชาติจึงสนใจและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ยังได้มีการออกประกาศใช้พระราชบัญญัติ “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.2561” ที่ได้ลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2561 ก็ยังได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น

สำหรับเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็เพื่อดำเนินการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกให้เป็นระบบโดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนายั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการประกอบการพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทันสมัย สร้างนวัตกรรม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

รายละเอียดของการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง สร้างนวัตกรรม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านต่างๆ นั้น ได้มีการกำหนด

ไว้ในมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยอุตสาหกรรมด้านต่างๆ 10 ประเภท เช่น ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพทุนยนต์ การบินและโลจิสติกส์ ดิจิทัล เป็นต้น

เมื่ออีอีซีมีความชัดเจนเช่นนี้ เราก็จะได้ยินเรื่องโครงการที่ได้รับการอนุมัติกันลงทุนส่งเสริมการลงทุนจากบีโอไอ ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา จำนวนรวมกันถึง 300 โครงการ หรือการที่นายหน้าค้าที่ดินจำนวนมากได้แห่จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทกว่า 500 บริษัท โดยมีทุนทั้งเงินและญี่ปุ่น เข้ามากว้านซื้อที่ดินแข่งกับคนไทยอย่างคึกคัก นอกเหนือจากนี้ยังมีข่าวว่ากลุ่มทุนขนาดใหญ่จากต่างประเทศหลายรายกำลังเจรจากับกลุ่มทุนไทย เพื่อเสนอขายหุ้นประมูลลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูงที่จะเชื่อมต่อ 3 สนามบินที่อยู่ในแผนอีกด้วย

ฟังดูมันดีไปหมด ดีไปทุกเรื่อง จนเกิดเป็นความฝันที่บรรดาเจ้าปลื้มใจอยู่คนเดียว แต่ครั้นหวนคิดถึงโครงการอันหนึ่งที่เกิดขึ้นตอนมีการจัดตั้ง คลสข.ใหม่ๆ คือ โครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนของประเทศ ซึ่งระยะแรกได้กำหนดไว้ 5 แห่ง ที่ ตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด และสงขลา และต่อมาได้กำหนดเขตเพิ่มเป็นระยะที่สองอีก 5 แห่ง รวมเป็น 10 แห่ง คือหนองคาย นครราชสีมา เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี ผ่านมา 4 ปีเศษไม่เห็นมีท่านรัฐมนตรีคนไหนพูดถึงโครงการนี้เลย มีแค่สรุปผลงานของรัฐบาลซึ่งไม่ได้ประชาชนเห็นบ้างไหมว่าได้ใช้งบประมาณไปเท่าไร เกิน 20,000 ล้านบาทหรือไม่ มีถนนและด่านพรมแดนไหม

แต่ไม่ค่อยมีการใช้ประโยชน์สักเท่าไร สิ่งเหล่านี้ สิ่งที่เราเอาเงินภาษีอากรไปละลายแบบสูญเปล่าแบบนี้ ถ้าเรามีรัฐบาลเลือกตั้ง คงไม่เจียบเหมือนป้าชาเช่นนี้

เมื่อเร็วๆ นี้ ได้มีการจัดประชุมวิชาการด้านชายแดนศึกษาและการพัฒนาประเทศครั้งที่ 1 ขึ้นที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยมีรองศาสตราจารย์ และผู้รู้จากมหาวิทยาลัยทางภาคเหนือมาให้ความเห็น สรุปได้ว่าโครงการนี้ล้มเหลว ไม่มีความคืบหน้า จนปัจจุบันได้กลายเป็นเขตผีหลอกไปแล้ว โครงการนี้ไม่ทราบว่ามีใครคิดให้ คลสข.ทำสมัยนั้น แต่ถ้าจะให้เดาก็คงไม่ผิด

บัดนี้มีโครงการอีอีซีเกิดขึ้น เหมือนได้ประกายแสงเจิดจ้าที่จะทำให้ประเทศไทยโชติช่วงชัชวาลอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งโครงการนี้เชื่อได้ว่าต้องเกิดขึ้นแน่ๆ สมกับที่รัฐบาล คลสข. กำลังผลักดันอย่างเต็มที่

ในภาพรวมหากได้มีการศึกษาพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.2561 ให้ลึกๆ จะเห็นภาพที่ชัดเจนว่าต่างชาติที่เป็นผู้ประกอบการที่จะมาลงทุนนั้น จะมีแต่ได้กับได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะเมื่อเขาเข้ามาลงทุนในประเทศไทย แม้ไม่มีกฎหมายอีอีซี เขาก็ต้องได้สิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุนมากมายของรัฐบาลอยู่แล้ว โดยเฉพาะการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่ายร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ นอกจากนี้ ยังมีการยกเว้นภาษีเครื่องจักรอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอื่นๆ อีกด้วย แถมยังนำคนของชาติเขาที่เรียกว่าผู้เชี่ยวชาญมาทำงานในประเทศไทยได้ตามความจำเป็น และยังได้ประโยชน์จากการที่วัตถุดิบมีราคาถูก ค่าแรงงานถูก ค่าโลจิสติกส์ในการส่งออกก็ถูก สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีให้กันอยู่แล้ว

การให้ตามกฎหมายส่งเสริมเดิมยังไม่พอ ไม่เป็นที่ดึงดูดให้ชาวต่างชาติแห่มาลงทุนได้มากพอ จึงต้องมีสิ่งล่อใจมาเสนอและสนองให้ต่อมการลงทุนของต่างชาติกระตุกมากยิ่งขึ้น จึงมีการออกกฎหมายเปิดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกขึ้น โดยได้คิดค้นสิ่งจูงใจออกมาเพิ่มเติมเป็นชุดไว้ 5 เรื่องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 48 ของกฎหมายเรื่องนี้ ดังจะสาธยายให้ฟัง ดังต่อไปนี้

ประการแรก สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อการประกอบกิจการ หรือห้องชุดเพื่อการประกอบกิจการหรือการอยู่อาศัย ตามมาตรา 49 กำหนดให้ผู้ประกอบการกิจการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้โดยไม่ต้องรับอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน และสำหรับห้องชุดก็ให้ถือกรรมสิทธิ์ได้โดยไม่ต้องรับการยกเว้นจากการจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด เรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินและห้องชุดนี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายปกติ 2 เรื่อง 2 ฉบับ

นอกจากนี้ ในมาตรา 52 ยังได้เปิดให้มีการเช่าหรือการให้เช่าช่วงที่ดินหรือสิ่งทวียมหรืทรัพย์สินในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ไม่ให้นำความในมาตรา 540 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.การเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชย์และอุตสาหกรรม

พ.ศ.2552 มาใช้บังคับ โดยการให้เช่าหรือให้เช่า ช่วงนี้ไม่ให้เช่าเกิน 50 ปี การต่อสัญญาเช่าอาจทำได้ไม่เกิน 49 ปี รวมเบ็ดเสร็จ 99 ปี เรื่องนี้ถือว่าได้มีการยกเว้นกฎหมายให้อีก 2 เรื่อง 2 ฉบับ ยังมีเรื่องการให้กรรมสิทธิ์ที่ดินราชพัสดุที่ไม่เคยปล่อยให้ทำแบบมีมาก่อนเลยในอดีต คือ มาตรา 53 ที่ได้กำหนดว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายมีมติให้นำที่ราชพัสดุมาใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการนำไปให้เช่าหรือให้เช่าช่วงให้อำนาจทั้งปวงของกรมธนารักษ์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุนั้นเป็นอำนาจของสำนักงาน...”

“การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุดังกล่าวกรณีนี้ มิให้นำหลักเกณฑ์วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมาใช้บังคับ”

“การเช่า เช่าช่วง ให้เช่า หรือให้เช่าช่วง ตามมาตรานี้ไม่ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่คณะกรรมการนโยบายจะมีมติเป็นรายกรณี...”

มาตรานี้ได้ยกเว้นกฎหมายปกติไปอีก 2 เรื่อง 2 ฉบับ เป็นใจครบถ้วนดี จะเอาอะไรก็ยกเว้นไปเลย ไม่เคยคิดที่จะปฏิรูปกฎหมายเก่าๆ ที่ล้าสมัยให้เบื้อและเบื้อน้อยฟรี อยากรู้อะไรสบายๆ ก็เลยและเลิกใช้กฎหมายปกติ ทำกันง่ายดีนะท่าน

ประการที่สอง สิทธิในการนำคนต่างด้าวเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักร มาตรา 51 ได้กำหนดไว้ว่าเพื่อส่งเสริมให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ (ก็คือคนต่างด้าว) เข้ามาประกอบกิจการหรือทำงานในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้ บุคคลดังกล่าวรวมทั้งคู่สมรส บุพการี และบุตรที่อยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหรือเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ได้รับการลดหย่อนภาษีสิทธิเกี่ยวกับการเช่าเมืองและการขออนุญาตทำงาน และสิทธิอื่นเพิ่มเติม ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดโดยต้องประกาศในพระราชกฤษฎีกา เรื่องนี้ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายปกติให้อีกอย่างน้อย 3 เรื่อง 3 ฉบับ

นอกจากนี้ ยังมีมาตรา 54 ที่ยอมให้ผู้ประกอบการนำคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษนี้ โดยมีจำนวนคนและระยะเวลาอยู่ในประเทศไทยเกินกว่าที่กำหนดให้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองได้ โดยการอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และมาตรา 55 ได้ตอกย้ำความนิยมคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอีกว่า ต่างด้าวผู้มีความรู้ความชำนาญ และผู้บริหารหรือผู้ชำนาญการ มีสิทธิทำงานในตำแหน่งหน้าที่ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดได้โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเลขาธิการก็พอ ไม่ต้องได้รับใบอนุญาต

ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการของคนต่างด้าว นี่ก็เป็นอีก 1 เรื่องที่ยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายปกติ

แปลความง่ายๆ ก็คือ ผู้ประกอบการกิจการชาวต่างด้าวในเขตเศรษฐกิจพิเศษและผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่เขานำเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรไทยสามารถเข้ามาทำงานได้อย่างแทบจะไร้การควบคุมดูแล สบายกว่าที่กฎหมายควบคุมคนต่างด้าวไทยตามปกติให้ดูแลอยู่ แถมเรื่องภาษีก็อาจไม่ต้องจ่ายก็ได้ แล้วคนไทยที่เล่าเรียนจบปริญญา มาจะมีสักกี่คนที่จะสามารถเข้ามาทำงานเข้ามาเรียนรู้งาน เข้ามารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษแบบนี้ได้

เรื่องนี้คนคิดร่างกฎหมายนี้ดูเหมือนจะไม่ใช่นักไทยเสียแล้ว รวมทั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่แต่งตั้งโดย คสช. ผู้พิจารณาผ่านกฎหมายนี้ ก็คงไม่ได้ใส่ใจในความเป็นคนไทยเช่นกัน

ประการที่สาม สิทธิในการที่จะได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากร ตามกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.2561 นี้ ได้กำหนดไว้ในมาตรา 56 ให้ผู้ประกอบการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษมีสิทธิได้รับยกเว้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่ต้องไม่เกินที่กำหนดไว้ในกฎหมายส่งเสริมการลงทุน หรือกฎหมายว่าด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งก็นับว่าได้รับการลดหย่อนเต็มเหยียดอยู่แล้ว

นอกจากนี้ ยังมีมาตรา 57 ได้กำหนดว่า **คณะกรรมการนโยบายอาจออกประกาศให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรทั้งหมดหรือแต่บางส่วน นี่ก็เป็นกรยกเว้นกฎหมายในเรื่องที่ใหญ่มาก และใช้บังคับกันมายาวนานอีก 1 เรื่อง 1 ฉบับ**

ประการที่สี่ สิทธิในการทำธุรกรรมทางการเงิน ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 58 ให้ผู้ประกอบการได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินทั้งหมดหรือบางส่วน และสามารถใช้เงินตราต่างประเทศชำระค่าสินค้าและบริการได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ทั้งนี้ การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้คณะกรรมการนโยบายพิจารณาตกลงร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย ก่อน ชื่อนี้เขียนเหมือนไม่มีการยกเว้นกฎหมายเดิม โดยเติมข้อความว่า ให้ตกลงกับธนาคารแห่งประเทศไทย (ไม่ใช่โดยความเห็นชอบของธนาคารแห่งประเทศไทย)

ก็เท่ากับว่าเป็นการยกเว้นกฎหมายอีก 1 เรื่อง 1 ฉบับ

ประการที่ห้า สิทธิประโยชน์อื่นตามมาตรา 57 เช่น กรณีที่การประกอบวิชาชีพใดกฎหมายกำหนดไว้ว่าต้องให้ผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น คณะกรรมการนโยบายก็สามารถประกาศให้ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตสามารถประกอบวิชาชีพนั้น เพื่อกิจการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้ นี่ก็เป็นการยกเว้นกฎหมายอีก 1 เรื่อง 1 ฉบับ

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.2561 ที่ออกโดยรัฐบาล คสช.ในยุคนี้ ออกมาแบบพิเศษสุด เกินกว่าที่ประเทศคู่แข่งในอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม จะทำตามอย่างเราได้ เพราะเราได้ทำการยกเว้นไม่ให้นักลงทุนจากต่างประเทศต้องปฏิบัติตามกฎหมายปกติ ในเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ เรื่องการให้คนต่างด้าวทั้งผู้ประกอบการและสมุมนรวมทั้งบริวารเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยและประกอบอาชีพได้แบบไร้ข้อจำกัด รวมทั้งได้สิทธิประโยชน์อื่นๆ อีกมากเกินขอบเขตที่กฎหมายปกติที่ใช้กันมานานได้กำหนดไว้แบบหมกมุ่นลึกลับร้อน โดยการยกเว้นกฎหมายสำคัญๆ ที่มีอยู่ไม่น้อยกว่า 13 ฉบับ แล้วเอาอำนาจเหล่านั้นมาไว้ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งมีที่มานายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และมีเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติกำกับการทำงานให้เป็นไปตามกฎหมายและเป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการ กฎหมายผ่อนปรนนักลงทุนต่างชาติเรื่องนี้คงทำให้ประเทศคู่แข่งในอาเซียนซึ้งไปอีกนาน

นับว่าเป็นเรื่องอันตรายและน่าสะพรึงกลัวอย่างยิ่งที่มีกฎหมายพัฒนาพื้นที่ใหญ่ โดยรวมเขต 3 จังหวัดใหญ่ ซึ่งตามข้อมูลของสำนักงานทะเบียนกลาง ณ ธันวาคม 2560 มีประชากรรวมทั้งสิ้น 2,930,250 คน ประชากร 3 ล้านคนนี้มากกว่าหลายประเทศ และจะใช้เงินลงทุนเป็นล้านล้านบาท ในการพัฒนา แต่เพื่อหวังให้ต่างชาติถาโถมเข้ามาลงทุน โดยไม่มีการคำนึงถึงคนไทยตาต้า และแรงงานไทยระดับมีความรู้จะได้รับการจ้างงานและการถ่ายทอดความรู้สักแค่ไหน ไม่ได้คิดถึงการพัฒนาขีดความสามารถแข่งขันของไทยให้ลึกซึ้ง ไม่ได้มองถึงการสร้างชาติให้มั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาว ไม่ได้คิดถึงการถูกย้ายทางสังคมให้มากพอ แล้วให้โครงการใหญ่นี้ อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรีพร้อมรัฐมนตรีในอนัติ 14 คน ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับปลัดกระทรวง 3 คน ประธานสภาต่างๆ ภาคเอกชน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง 5 คน บวกเลขาธิการคนรับคำสั่งและนโยบายไปปฏิบัติ อีก 1 คน แถมไม่ได้กำหนดให้มีการตรวจสอบที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลไว้ให้รัดกุมพอสมกับที่เป็นโครงการของรัฐ

ที่ว่าน่าเป็นห่วงมากคือกฎหมายนี้ในมาตรา 65 เรื่องการกำกับดูแลเขียนไว้เพียง 5 บรรทัดว่า “ให้นายกรัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจกำกับ

โดยทั่วไป ซึ่งกิจการของสำนักงาน เพื่อการนี้จะ
สั่งให้สำนักงานชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิด
เห็น หรือทำรายงานก็ได้

ในกรณีที่เห็นว่าสำนักงานกระทำการใด
อันมิชอบหรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือ
เสียหาย นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สำนักงาน
ยับยั้งหรือระงับการกระทำการนั้นได้"

พ วมมากไปอาจจะถูกหาว่าไม่พยายแต่เอา
เข้ามารนำ แต่เมื่อดูลึกถึงขนาดนี้ ก็จะขอ
ฝากให้ท่านผู้อ่านที่เป็นคนไทยทั้งหลายได้รับรู้
เรื่องทีแปลกประหลาดมากประการหนึ่งของพระ
ราชบัญญัติฉบับนี้ คือว่า ถ้าพิจารณาดูขอบเขต
ของงานที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขต
พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่มีเลขาธิการเป็น
ผู้กำกับดูแลตามกฎหมายนี้ จะพบว่าต้องรับผิดชอบ
หน้าที่ของงานด้านปฏิบัติการ (Operations)
มากมายก่ายกองอย่างที่ไม่มียหน่วยงานไหนใน
ประเทศไทยเคยมี เพราะต้องดูแลทั้งเรื่องที่ดิน
และอสังหาริมทรัพย์มากมาย มีกิจกรรมทั้งเรื่อง
ที่ดินที่ได้มาและที่ต้องให้เช่าหรือเช่าช่วงไป มีเรื่อง
การดูแลเรื่องคนต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานด้วยวิธี
พิเศษที่ไม่สามารถประมาณจำนวนได้ในขณะนี้ มี
เรื่องต้องดูแลสิทธิประโยชน์ทางภาษีและอื่นๆ ต้อง
ดูแลเรื่องการนำเครื่องจักรอุปกรณ์เข้ามา และการ
ส่งออกของสินค้าด้วยกลไกที่เสี่ยงการปฏิบัติงาน
ปกติของกรมศุลกากร ซึ่งเรื่องเหล่านี้ล้วนเสี่ยง
(by pass) กฎหมายปกติทั้งนั้น อีกทั้งต้องดูแล
การร่วมทุนกับเอกชน การอนุมัติ การให้สิทธิ การ
ให้สัมปทานแก่ผู้ประกอบการรายใหญ่ๆ ในพื้นที่
เขตพัฒนาพิเศษทั้งหมดอีกมากมาย ฯลฯ

สองคิดดูเถอะครับ งานทั้งหมดนี้มีเลขาธิการ
รับผิดชอบ แต่ไม่มีคณะกรรมการบริหารที่ต้อง

กำกับกรปฏิบัติงานในรายละเอียดของเลขาธิการ
และสำนักงานตามรูปแบบสากลขององค์กร
รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรวิสาหกิจภาคเอกชน มีอยู่
แค่คณะกรรมการนโยบายที่มีท่านนายกรัฐมนตรี
เป็นประธานเท่านั้น ซึ่งตามมาตรา 13 ได้กำหนดให้
คณะกรรมการนโยบายนี้มีหน้าที่และอำนาจบริหาร
งานของสำนักงานเหมือนเป็นคณะกรรมการบริษัท
เรื่องนี้นายกรัฐมนตรีจะมาเล่นเองหรือใจครับ ผม
ว่าอันนั้นมันเพี้ยนหนักและผิดพลาดตัวมากๆ มัน
เป็นเหมือน "หัวมังกุท้ายมังกร" แต่ดูๆ อีกทีน่าจะ
เป็น "หัวมังกุท้ายวานร" เสียมากกว่า

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขต
พัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามที่กำหนดไว้ในมาตรา
14 นั้น "ให้ฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของ
รัฐ แต่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น แต่ในกรณี
ที่รัฐจะจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปหรืองบประมาณอื่นใด
ให้แก่สำนักงาน ให้สำนักงานประมาณมีหน้าที่จัดสรร
เงินให้แก่สำนักงานได้โดยตรง" สำนักงานแบบนี้
จะเรียกว่า "สำนักงานลูกครึ่ง" ในราชการไทย ที่เรียก
เช่นนี้เพราะเป็นองค์กรที่อาศัยคราบของส่วนราชการ
แต่ไม่ยอมอยู่ภายใต้การตรวจสอบความโปร่งใสตาม
กฎเกณฑ์ที่ราชการกำหนดไว้

ผู้ที่เขียนกฎหมายนี้ขึ้นมาได้ต้องเป็นนัก
กฎหมายที่คร่ำหวอดในการสร้างสำนักงาน
แบบนี้ที่พร้อมจะดูดซับเงินทอง ทรัพย์สิน
และทรัพยากรของชาติ โดยไม่มีใครมาเอาผิดได้
ขึ้นมา ซึ่งมีอยู่ไม่กี่คนในประเทศนี้